

**INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA ZAMONAVIY REKLAMA
TIZIMIDA INNOVATSION YECHIMLAR**

Jurayeva Roziya Qahramon qizi

Qarshi davlat texnika universiteti

“Innovatsion iqtisodiyot” kafedrasida magistranti

Annotatsiya. Ushbu maqolada innovatsion iqtisodiyot sharoitida reklama xizmatlarining roli va ahamiyati, ularning samaradorligini oshirishda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining o‘rni, shuningdek, raqamli marketing vositalarining ta’siri ilmiy asosda tahlil qilingan. Reklama xizmatlarini modernizatsiyalash, ularni sun’iy intellekt, Big Data va tahliliy platformalar asosida rivojlantirish yo‘nalishlari ko‘rsatib o‘tilgan. O‘zbekiston sharoitida reklama xizmatlari samaradorligini oshirish uchun taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: innovatsion iqtisodiyot, reklama, raqamli marketing, samaradorlik, raqamli texnologiyalar, Big Data, sun’iy intellekt, ommaviy kommunikatsiya.

KIRISH. XXI asrda global iqtisodiyotda innovatsion rivojlanish jarayonlari tobora jadallashib bormoqda. Raqamli texnologiyalar, sun’iy intellekt, avtomatlashtirilgan tizimlar va onlayn xizmatlar iqtisodiy faoliyatning barcha sohalariga chuqur kirib bormoqda. Shu boisdan, innovatsion iqtisodiyot sharoitida reklama tizimi ham tubdan o‘zgarishlarni boshdan kechirmoqda. Avvallari reklama faqatgina axborot vositasi sifatida ko‘rilgan bo‘lsa, hozirgi kunda u bozor strategiyasining ajralmas qismi, iste’molchilar bilan interaktiv muloqot vositasi va brendni shakllantiruvchi asosiy vositaga aylangan.

Innovatsion iqtisodiyotda reklama xizmatlari quyidagi vazifalarni bajaradi: mahsulot va xizmatlarni bozorga samarali targ‘ib etish; iste’molchilar bilan uzluksiz aloqani yo‘lga qo‘yish; brend sodiqligini shakllantirish; raqobatbardoshlikni oshirish. Raqamli iqtisodiyot rivojlanib borar ekan, reklama xizmatlari endilikda faqat ijodiy emas, balki texnologik jarayon sifatida ham qaralmoqda.

ASOSIY QISM. Innovatsion iqtisodiyot — bu ilmiy izlanishlar, intellektual kapital, yangi texnologiyalar va axborot oqimlariga asoslangan iqtisodiyotdir. Bu modelda ishlab chiqarishning asosiy resurslari mehnat va kapital emas, balki bilim va ma’lumot hisoblanadi.

Zamonaviy reklama tizimida quyidagi innovatsion yechimlar asosiy rol o‘ynaydi:

- Big Data – iste’molchi xulqini tahlil qilish va reklama strategiyasini individuallashtirish imkonini beradi;
- Sun’iy intellekt (AI) – foydalanuvchi xatti-harakatlariga qarab reklama tavsiyalarini avtomatik tanlaydi;
- Raqamli platformalar – (Google Ads, Meta Ads, TikTok Ads, Telegram reklamalari) auditoriyani aniq segmentlarga bo‘lishga yordam beradi;

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G‘OYALAR

- Interaktiv texnologiyalar (AR/VR) – iste’molchi tajribasini kuchaytiradi, reklama jarayonini o‘yin shakliga aylantiradi.

Reklama samaradorligi deganda reklama faoliyatiga sarflangan mablag‘ bilan erishilgan iqtisodiy natijalar o‘rtasidagi nisbat tushuniladi. Innovatsion iqtisodiyot sharoitida reklama samaradorligini oshirish uchun quyidagi yo‘nalishlar muhim ahamiyatga ega:

1. Ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv (Data-driven marketing). Raqamli reklama vositalaridan olingan ma’lumotlarni chuqur tahlil qilish orqali reklama kontentini maqsadli auditoriyaga yo‘naltirish mumkin.

2. Omnichannel strategiyalar. Bir vaqtning o‘zida bir nechta raqamli platformalarda reklama yuritish samaradorlikni oshiradi.

3. Kreativ yondashuv va interaktiv formatlar. Innovatsion iqtisodiyotda reklama hissiy ta’sir o‘tkazish vositasi sifatida muhim o‘rin tutadi.

4. Samaradorlikni o‘lchash. KPI, ROI, CTR, CPA kabi ko‘rsatkichlar reklama natijadorligini tahlil qilish imkonini beradi.

O‘zbekistonda so‘nggi yillarda raqamli iqtisodiyot jadal sur‘atlarda rivojlanmoqda. “Raqamli O‘zbekiston – 2030” dasturi doirasida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari joriy etilishi reklama sohasini ham yangi bosqichga olib chiqmoqda.

Shu jarayonda quyidagi yo‘nalishlar dolzarb hisoblanadi:

1. Raqamli marketing bo‘yicha kadrlar tayyorlash — universitetlarda “Digital marketing”, “Media analytics” kabi fanlarni keng joriy etish;

2. Mahalliy reklama platformalarini rivojlantirish — masalan, UzAds yoki milliy media agentliklar orqali mahalliy bizneslarni qo‘llab-quvvatlash;

3. Sun‘iy intellekt asosida avtomatlashtirilgan reklama tizimlari — foydalanuvchi xatti-harakatlarini o‘rganib, mos reklama chiqarish tizimlarini ishlab chiqish;

4. Reklama etikasi va qonunchiligini takomillashtirish — shaffoflik, foydalanuvchi roziligi va axborot xavfsizligi talablarini mustahkamlash.

Xulosa

Innovatsion iqtisodiyot sharoitida reklama xizmatlari korxonalarining raqobatbardoshligini ta’minlovchi eng muhim mexanizmlardan biridir. Raqamli texnologiyalar, ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv va kreativ yondashuv reklama samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. O‘zbekiston sharoitida reklama xizmatlarini innovatsion asosda rivojlantirish uchun raqamli infratuzilmani mustahkamlash, kadrlar malakasini oshirish, sun‘iy intellekt va Big Data texnologiyalarini joriy etish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Porter, M. (1990). The Competitive Advantage of Nations. New York: Free Press.
2. Kotler, P. & Keller, K. L. (2016). Marketing Management. Pearson Education.
3. Tojiev, M. (2022). Innovatsion iqtisodiyot sharoitida marketing strategiyalarining rivojlanish tendensiyalari. Iqtisodiyot va innovatsiya jurnali, №3.

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'UYALAR

4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3832-son qarori, 2018-yil 3-iyul.
5. Rabbimov, E. (2023). Reklama xizmatlari va uning subyektlar samaradorligini oshirishdagi imkoniyatlari. Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot jurnali, №4.
6. OECD (2020). Digital Advertising and Data-driven Marketing. OECD Publishing.

